

جمهوری اسلامی ایران

Islamic Republic of Iran

سازمان ملی استاندارد ایران

Iranian National Standardization Organization

INSO

16763

1st. Edition

Oct.2013

استاندارد ملی ایران

۱۶۷۶۳

چاپ اول

مهر ۱۳۹۲

آموزش فن ورزهای فوریت‌های پزشکی - راهنمای

Training the emergency medical technician
- Guide

ICS:11.160

به نام خدا

آشنایی با سازمان ملی استاندارد ایران

مؤسسه استاندارد و تحقیقات صنعتی ایران به موجب بند یک ماده ۳ قانون اصلاح قوانین و مقررات مؤسسه استاندارد و تحقیقات صنعتی ایران، مصوب بهمن ماه ۱۳۷۱ تنها مرجع رسمی کشور است که وظیفه تعیین، تدوین و نشر استانداردهای ملی (رسمی) ایران را به عهده دارد.

نام موسسه استاندارد و تحقیقات صنعتی ایران به موجب یکصد و پنجاه و دومین جلسه شورای عالی اداری مورخ ۹۰/۶/۲۹ به سازمان ملی استاندارد ایران تغییر و طی نامه شماره ۲۰۶/۳۵۸۳۸ ۲۰۶/۳۵۸۳۸ جهت اجرا ابلاغ شده است.

تدوین استاندارد در حوزه های مختلف در کمیسیون های فنی مرکب از کارشناسان مؤسسه^{*} صاحب نظران مراکز و مؤسسات علمی، پژوهشی، تولیدی و اقتصادی آگاه و مرتبط انجام می شود و کوششی همگام با مصالح ملی و با توجه به شرایط تولیدی، فناوری و تجاری است که از مشارکت آگاهانه و منصفانه صاحبان حق و نفع، شامل تولیدکنندگان، مصرفکنندگان، صادرکنندگان و وارد کنندگان، مراکز علمی و تخصصی، نهادها، سازمان های دولتی و غیر دولتی حاصل می شود. پیش‌نویس استانداردهای ملی ایران برای نظرخواهی به مراجع ذی نفع و اعضای کمیسیون های فنی مربوط ارسال می شود و پس از دریافت نظرها و پیشنهادها در کمیته ملی مرتبط با آن رشته طرح و در صورت تصویب به عنوان استاندارد ملی (رسمی) ایران چاپ و منتشر می شود.

پیش‌نویس استانداردهایی که مؤسسات و سازمان های علاقه مند و ذیصلاح نیز با رعایت ضوابط تعیین شده تهیه می کنند در کمیته ملی طرح و بررسی و در صورت تصویب، به عنوان استاندارد ملی ایران چاپ و منتشر می شود. بدین ترتیب، استانداردهایی ملی تلقی می شود که بر اساس مفاد نوشته شده در استاندارد ملی ایران شماره ۵ تدوین و در کمیته ملی استاندارد مربوط که سازمان استاندارد تشکیل می دهد به تصویب رسیده باشد.

سازمان ملی استاندارد ایران از اعضای اصلی سازمان بین المللی استاندارد^۱ (ISO) کمیسیون بین المللی الکترونیک (IEC) و سازمان بین المللی اندازه شناسی قانونی^۲ (OIML) است و به عنوان تنها رابط^۳ کمیسیون کدکس غذایی^۴ (CAC) در کشور فعالیت می کند. در تدوین استانداردهای ملی ایران ضمن توجه به شرایط کلی و نیازمندی های خاص کشور، از آخرین پیشرفت های علمی، فنی و صنعتی جهان و استانداردهای بین المللی بهره گیری می شود.

سازمان ملی استاندارد ایران می تواند با رعایت موازین پیش‌بینی شده در قانون، برای حمایت از مصرفکنندگان، حفظ سلامت و ایمنی فردی و عمومی، حصول اطمینان از کیفیت محصولات و ملاحظات زیست محیطی و اقتصادی، اجرای بعضی از استانداردهای ملی ایران را برای محصولات تولیدی داخل کشور و / یا اقلام وارداتی، با تصویب شورای عالی استاندارد، اجباری نماید. سازمان می تواند به منظور حفظ بازارهای بین المللی برای محصولات کشور، اجرای استاندارد کالاهای صادراتی و درجه بندی آن را اجباری نماید. همچنین برای اطمینان بخشیدن به استفاده کنندگان از خدمات سازمان ها و مؤسسات فعال در زمینه مشاوره، آموزش، بازرگانی، ممیزی و صدور گواهی سیستم های مدیریت کیفیت و مدیریت زیست محیطی، آزمایشگاه ها و مراکز کالیبراسیون (واسنجی) وسایل سنجش، مؤسسه استاندارد این گونه سازمان ها و مؤسسات را بر اساس ضوابط نظام تأیید صلاحیت ایران ارزیابی می کند و در صورت احراز شرایط لازم، گواهینامه تأیید صلاحیت به آن ها اعطا و بر عملکرد آن ها نظارت می کند. ترویج دستگاه بین المللی یکاه، کالیبراسیون (واسنجی) وسایل سنجش، تعیین عیار فلزات گرانبهای و انجام تحقیقات کاربردی برای ارتقای سطح استانداردهای ملی ایران از دیگر وظایف این سازمان است.

1-International organization for Standardization

2-International Electro technical Commission

3-International Organization for Legal Metrology (Organization International de Metrologie Legal)

4-Contact point

5-Codex Alimentarius Commission

**کمیسیون فنی تدوین استاندارد
«آموزش فن ورزهای فوریت‌های پزشکی – راهنمای»**

سمت و / یا نمایندگی

دانشگاه علوم پزشکی تبریز

رئیس:

سالک‌زمانی، یعقوب

(دکترای تخصصی طب‌فیزیکی و توان‌بخشی)

دبیر:

شرکت اسلوب آفرینان آریا آذربایجان

حسین‌زاده، ملیحه

(دکترای حرفه‌ای پزشکی)

اعضاء (به ترتیب حروف الفباء):

حاجی کریم زاده، حسین

(لیسانس مدیریت آموزشی)

کارشناس

حیدری، نوید

(دانشجوی دکترای پزشکی)

اداره کل استاندارد استان آذربایجان شرقی

سالک‌زمانی، مریم

(فوق‌لیسانس علوم تغذیه)

شرکت اسلوب آفرینان آریا آذربایجان

مهندی‌پور، نسرین

(لیسانس روان‌شناسی)

جمعیت هلال احمر استان آذربایجان شرقی

میرزاچی، صفر

(فوق‌لیسانس ارتوپدی فنی)

پیش گفتار

استاندارد "آموزش فن و رزهای فوریت‌های پزشکی - راهنمای" که پیش‌نویس آن در کمیسیون‌های فنی توسط شرکت اسلوب آفرینان آریا آذربایجان تهیه و تدوین شده و در ادامه سیصد و هشتاد و دومین اجلاسیه کمیته ملی استاندارد مهندسی پزشکی مورخ ۹۱/۱۱/۲۱ مورد تصویب قرار گرفته است، اینک به استناد بند یک ماده ۳ قانون اصلاح قوانین و مقررات سازمان ملی استاندارد ایران، مصوب بهمن ماه ۱۳۷۱، به عنوان استاندارد ملی ایران منتشر می‌شود.

برای حفظ همگامی و هماهنگی با تحولات و پیشرفت‌های ملی و جهانی در زمینه صنایع، علوم و خدمات، استانداردهای ملی ایران در موقع لزوم تجدید نظر خواهد شد و هر پیشنهادی که برای اصلاح و تکمیل این استانداردها ارائه شود، هنگام تجدید نظر در کمیسیون فنی مربوط مورد توجه قرار خواهد گرفت. بنابراین، باید همواره از آخرین تجدیدنظر استانداردهای ملی استفاده کرد.

منبع و مأخذی که برای تهیه این استاندارد مورد استفاده قرار گرفته به شرح زیر است:

ASTM F 1031: 2006, Standard practice for training the emergency medical technician (basic)

آموزش فن ورزهای فوریت‌های پزشکی – راهنمای

۱ هدف و دامنه کاربرد

هدف از تدوین این استاندارد، تعیین راهنمای آموزش فن ورزهای فوریت‌های پزشکی است. فن ورزها با استفاده از مهارت‌های کسب شده، فرد را در فوریت‌ها و انتقال به یک تسهیلات مراقبتی مشخص (بیمارستان) یاری می‌رسانند.

این استاندارد برای آموزش فن ورزهای فوریت‌های پزشکی کاربرد دارد.

یادآوری ۱ – هدف این استاندارد ایجاد محدودیت در دانش و مهارت‌ها نیست و در هر منطقه‌ای برحسب اقتضا اهداف آموزش می‌تواند متغیر باشد.

یادآوری ۲ – استناد به این استاندارد جایگزین مدارک رسمی از قبیل گواهی‌ها و جوازهای دال بر تکمیل موفقیت‌آمیز آموزش‌های مورد نیاز برای فن ورزهای فوریت‌های پزشکی نیست.

یادآوری ۳ – رئوس موارد آموزشی معرفی شده در مرجع مورد نظر این استاندارد (به بند ۲ مراجعه کنید) صرفاً جنبه توصیه‌ای دارد و هر مدرسی می‌تواند براساس نیازهای منطقه‌ای اصلاحاتی در برنامه آموزشی ایجاد کند.

یادآوری ۴ – در مرجع مورد نظر این استاندارد (به بند ۲ مراجعه کنید) فوریت‌های متداولی که هر فن ورز فوریت‌های پزشکی امکان مواجهه با آن‌ها را دارد، ذکر شده است.

۲ مراجع الزامی

مدارک الزامی زیر حاوی مقرراتی است که در متن این استاندارد ملی ایران به آن‌ها ارجاع داده شده است. بدین ترتیب آن مقررات جزئی از این استاندارد ملی ایران محسوب می‌شود.

درصورتی که به مدرکی با ذکر تاریخ انتشار ارجاع داده شده باشد، اصلاحیه‌ها و تجدیدنظرهای بعدی آن مورد نظر این استاندارد ملی ایران نیست. در مورد مدارکی که بدون ذکر تاریخ انتشار به آن‌ها ارجاع داده شده است، همواره آخرین تجدید نظر و اصلاحیه‌های بعدی آن‌ها مورد نظر است.

استفاده از مراجع زیر برای کاربرد استاندارد الزامی است:

2-1 U.S. Department of Transportation/National Highway Traffic Safety Administration: DOT Emergency Medical Technician-Ambulance: National Standard Curriculum, Course Guide , latest version

DOT HS Emergency Medical Technician-Ambulance: National Standard Curriculum, Instructor's Lesson Plans, latest version

۳ اصطلاحات و تعاریف

در این استاندارد، اصطلاح و تعریف زیر به کار می‌رود:

فن ورز فوریت‌های پزشکی

فردی که دوره آموزشی مربوط را با موفقیت به پایان رسانیده است و ارائه‌کننده مراقبت در فوریت‌های پزشکی است، و ممکن است در انتقال بیماران و مجروحان هم نقش داشته باشد.

یادآوری مهم - اشتغال به عنوان فن ورز فوریت‌های پزشکی مستلزم طی مراحل اداری و قانونی ذیربط در هر منطقه است که توسط مراجع ذی‌صلاح قانونی تعیین می‌شوند.

۴ محتوای برنامه آموزشی

کمینه دانش و مهارت‌های لازم برای آموزش فن ورزهای پزشکی مطابق برنامه آموزشی DOT است.

۵ اجرای برنامه آموزشی

اجرای برنامه آموزشی تحت مقررات مراجع دولتی ذی‌صلاح انجام می‌گیرد.